

ΘΗΣΑΥΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΗΣ

THESAURUS GRÆCÆ LINGUÆ AB HENRICO STEPHANO CONSTRUCTUS

Μελαγχολικός, ἡ, ὄν, ἡ, [Felleus, Gl.] Melancholicus : μ. πάθος, Affectus melancholicus, i.e. Affectus qui a melancholia s. melancholico et crasso humore oritur, ut sunt καρκίνοι, ἐλέφαντες, λέπραι, ψῶραι, μέλανες ἀλφοὶ, teste Galeno Comm. 7 in Aphor. Hippocr. Ubi ex eod. Hippocr. affert, Ἦν φόβος ἢ δυσθυμίη πολὺν χρόνον ἔχουσα διατελέη, μελαγχολικὸν, τὸ τοιοῦτον · timor enim et mœror inveterati, melancholici morbi causa sunt. Ap. Eund. alibi sæpe μελαγχολικὸν αἷμα et μελαγχολικός καὶ παχὺς χυμός. Ac inter alia in Aphor. Comm. 7 ait, Τὴν οἶον τρύγα τοῦ αἵματος ἀκριβολογούμενοι μὲν, οὐδέπω μέλαιναν χολὴν ὀνομάζομεν, ἀλλὰ μελαγχολικὸν χυμὸν · καταχρώμενοι δὲ τοῖς ὀνόμασι, καὶ μέλαιναν ἔστιν ὅτε καλοῦμεν, ἐπειδὴ μικρὸν ὕστερον ἔσεσθαι μέλαινα, φθασάντων κενῶσαι. Itidemque Comm. 4 in eosd. Aphor. : Ὁ παχὺς ἐν αὐταῖς χυμός, καὶ μᾶλλον ἔτι ἢ οἶον τρυξ τοῦ αἵματος, ὄν ὀνομάζειν εἰθίσμεθα μελαγχολικὸν χυμὸν. Et Gorr. Μελαγχολικός, inquit, χυμός, Ater et melancholicus succus : humor omnis frigidus et siccus. Est autem is naturalis et benignus, crassus, fæculentus et niger, sanguinique mistus ad corporis nutritionem : siquidem habetur inter quatuor humores, ex quibus tanquam elementis constamus et nutrimur. Idem vinorum crassorum fæci similis est, et a liene attrahitur, secerniturque a sanguine. Quod namque in sanguine crassum nigrumque, velut fæx in dolio, subsidet, sic appellatur. Est autem mitis et placidus succus, nec habet aliquid acidi, acris aut erodentis, neque in terram effusus ebullit, neque eam fermenti et aceti modo attollit, neque teter est odore, neque erodit, neque ustus est, neque in perniciem semper excernitur, quemadmodum ἢ μέλαινα χολή, i.e. Atra bilis, exquisita, quæ omnia hæc maleficia præstat. In hoc enim ὁ μελαγχολικός χυμός differt ἀπὸ τῆς μελαίνης χολῆς, quod hæc præter naturam sit, et usta ab immodico calore, et valde maligna : ille vero, limus sit sanguinis, ad corporis nutritionem comparatus. Substantia ejus, quemadmodum et aliorum trium humorum, in alimentis quidem continetur, producitur vero a temperatura sive totius corporis sive hepatis, frigida, sicca, qualis est æstate declinante et autumno, et ex alimentis similiter frigidis et siccis, aliisque omnibus sumendis, admovendis, faciendis, educendis,

frigidum, siccum, crassumque succum gignentibus. Nam et ipse temperamento suo huiusmodi est. Veruntamen si diutius in corpore retinetur, adeo ut incalescat et putrescat, facile in atram bilem exquisitam (quam μέλαιναν χολήν vocari diximus) degenerat, et simile quiddam fæci vini usti patitur : quæ quum ante ustionem frigida et sicca sit, post ustionem tam calida redditur ut carnem urat, liquet et corrumpat. Hæc ille. Sunt porro et μελαγχολικαὶ φύσεις et μελαγχολικοὶ homines (ut Gallice quoque dicitur *Un homme mélancholique*), In quibus dominatur ὁ μελαγχολικὸς χυμὸς, et qui facile in melancholiam incidunt vel ei obnoxii suunt, Latinis itidem Melancholici. [Aristot. De somno c. 3 et alibi sæpe. Aret. De signis diut. pass. 5, 1.] Galen. Εἰς τὸ Περὶ διαίτης ὀξέων παθῶν Comm. 3, de aceto : Ἐναντιώτατον ὑπάρχον ταῖς μελαγχολικαῖς φύσεσι. Plut. De def. orac. [p. 437, F] : Ἡ τῶν μελαγχολικῶν τοῦ σώματος κράσις πολυόνειρος καὶ τῶν πολυφάνταστος · sunt enim melancholici insomniosi, multæque eis visorum imagines observantur : De discern. amico et adul. [p. 54, C] : Ἄν ἐκεῖνος ἢ δύσκολος, αὐτὸν εἶναι μελαγχολικόν φησι · rursum, De S. N. V. [p. 561, E] : Ἐπιληπτικῶν παισὶ καὶ μελαγχολικῶν καὶ ποδαγωγικῶν, **γυμνάσια** καὶ διαίτας καὶ φάρμακα προσάγοντες, οὐ νοσοῦσιν , ἀλλ' ἔνεκα τοῦ μὴ νοσῆσαι. Rursum ut sunt μελαγχολικὰ [ἀλγήματα et νουσήματα ap. Hippocr. p. 91, D, Aph. 6, 56 ; 7, 40, παρακρούοντα p. 78, A,] πάθη, ita **μελαγχολικαὶ ἔκστασεις**, Quæ a melancholico humore profisciscuntur, vel melancholiam comitantur. Plut. Adv. Colot. [p. 1123, B] : Ὡστε παρορᾶν καὶ παρακούειν ἐν πάθεσιν **ἐκστατικοῖς καὶ μελαγχολικοῖς** ὄντα. Galen. Comm. I in Prorrhēt., exponens hæc verba Hippocr. [p. 68, C], Τοῖσι ἐξισταμένοισι μελαγχολικῶς, οἷσι τρόμοι ἐπιγίνονται, κακότητες, **Μελαγχολικὴν**, inquit, **ἔκστασιν** ἀκουστέον τὴν σφοδρὰν καὶ θηριώδη · γίνεται δ' αὐτὴ διαβρεχούσης τὸν ἐγκέφαλον ξανθῆς χολῆς ὀπτηθείσης. Ubi etiam nota hoc adv. Μελαγχολικῶς, Melancholice, s. Melancholicorum more ; estque ibi μελαγχολικῶς ἐξίστασθαι, quum alicui atra bile s. melancholico humore mens movetur : q. d. **μελαγχολικὴν ἔκστασιν** pati. [Conf. p. 130, F.]